

Dosarul nr. 2r-473/23
2-22184051-01-2r-02112023

Prima instanță: Judecătoria Ungheni, sediul Central (jud: C. Chilian)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malii)

D E C I Z I E

20 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către avocatul Eugeniu Musteață, în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Eugenia Procopciuc împotriva Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI”, privind anularea ordinului de concediere, încasarea salariului mediu pentru perioada absenței forțate de la muncă și repararea prejudiciului patrimonial și moral,

împotriva încheierii din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de către avocatul Eugeniu Musteață, a în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI”, împotriva hotărârii din 12 mai 2023 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, din motivul neînlăturării, în termenul stabilit, a neajunsurilor indicate în încheierea din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 14 decembrie 2022, Eugenia Procopciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI”, privind anularea ordinului de concediere, încasarea salariului mediu pentru perioada absenței forțate de la muncă și repararea prejudiciului patrimonial și moral.

Prin hotărârea din 12 mai 2023 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, s-a admis parțial acțiunea civilă depusă de Eugenia Procopciuc. S-a anulat ordinul nr. XX din XX octombrie XXX emis de pârât, cu privire la concedierea reclamantului, în măsură în care pârâtul nu a demonstrat că reclamantul a lipsit nemotivat de la lucru timp de 4 ore consecutive, cât timp (i) martorul a confirmat că graficul de lucru real al reclamantei nu coincide cu extrasul din tabelul de pontaj pe luna octombrie 2022; (ii) respectiv, reclamantul a lucrat în perioada 17 - 21 octombrie 2022 (luni - vineri), cu circa 11 ore pe zi, fiind încălcat art. 95 alin. (2) sau, după caz, art. 100 alin. (5) sau (6) din Codul muncii; (iii) inclusiv, durata repausului săptămânal neîntrerupt a fost mai mic de 42 de ore, fiind încălcat art. 109 alin. (4) din Codul muncii; (iv) mai mult, pârâtul nu a reușit să demonstreze că pârâtul a prestat o muncă în schimburi, fiind încălcat art. 101 alin. (4), (6) din Codul muncii; sau a fost atras la muncă suplimentară, fiind încălcat art. 104 alin. (4) și (5¹) din Codul muncii (v) în consecință, neprezentarea la lucru în ziua de repaus, care a fost anunțată lucrătoare cu încălcarea legislației muncii, nu reprezintă o „absență

nemotivată”. S-a dispus că pârâtul Societatea pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI” trebuie să plătească reclamantului Eugenia Procopciuc suma bănească: a) cu titlu de despăgubire pentru întreagă perioada de absență forțată de la muncă într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale reclamantei, calculat de la data concedierii până la data pronunțării hotărârii judecătorești; b) cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 1 (unu) salariu mediu lunar al reclamantei; respinge restul sumei cerute, deoarece reclamantul nu a convins că suma prejudiciului cerut i-a restrâns într-un mod grav posibilitățile de viață socială (a fost angajat în altă parte); c) cu titlu de Compensatie suplimentară, în condițiile art. 90 alin. (4) din Codul muncii, în locul restabilirii reclamantului la locul de muncă deținut, în mărime de 3 salarii medii lunare ale reclamantului; respinge restul sumelor cerute, deoarece reclamantul nu a adus niciun argument pentru determinarea mărimii compensației de 5 salarii medii; d) cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 3 000 de lei; respinge restul sumei cerute, deoarece reclamantul nu a demonstrat caracterul rezonabil al cheltuielilor în măsura în care nu a prezentat o listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate raportat la timpul aferent acestora și costul lor, inclusiv nu s-a prezentat în pledoarii și acțiunea a fost admisă parțial. S-a obligat pârâtul să execute imediat hotărârea judecătorească în partea ce ține de plata: 1 (unu) salariu mediu pentru absență forțată de la lucru (în cazul compensației suplimentare). S-a dispus că pârâtul Societatea pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI” trebuie să plătească în bugetul de stat suma bănească în mărime de 350 de lei, pentru taxa de stat de a cărei plată a fost scutit reclamantul la depunerea cererii.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 15 mai 2023, avocatul Eugeniu Musteață, acționând în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 12 mai 2023 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea a unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de avocatul Eugeniu Musteață, în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI”, împotriva hotărârii din 12 mai 2023 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central. S-a acordat avocatului Eugeniu Musteață, care acționează în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI” un termen de 10 zile de la recepționarea prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor și anume prezentarea cererii de apel motivate și achitarea taxei de stat în sumă de 262,50 de lei, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău, mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4.

Prin încheierea din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Eugeniu Musteață, în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI”, împotriva hotărârii din 12 mai 2023 a Judecătoriei Ungheni, din motivul neînălăturării, în termenul stabilit, a neajunsurilor indicate în încheierea din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La 23 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.109), avocatul Eugeniu Musteață, în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI”, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată.

În motivarea recursului, recurentul a invocat dezacordul cu încheierea contestată, motivând că, deși, instanța de apel a utilizat sintagma „recepționată de către reprezentantul apelantului la data de 22 septembrie 2023” aceasta nu corespunde adevărului nici faptic, nici juridic, deoarece reprezentantul apelantului nu a recepționat o astfel de încheiere și nici nu există o dovadă la dosar.

În context a comunicat că, la data de 22 septembrie 2023, de la adresa electronică e-mail: anastasia.onu@justice.md a fost expediată la adresa electronică e-mail: eugeniu.musteata777@gmail.com, o scrisoare de însoțire, la care a fost atașat un fișier denumit „2a- 3505.pdf”, care în conținut avea prima filă a încheierii din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, din care nu rezultă obiectul de examinare a acestei încheieri.

Având în vedere faptul că, în data de 23 septembrie 2023 (zi de vineri), avocatul Eugeniu Musteață nu a reușit să verifice poșta electronică, dar la data de 25 septembrie 2023 (zi de luni), vizualizând poșta electronică a depistat parvenirea unui fișier cu prima filă a unei încheieri din data de 19 septembrie 2023, a căutat încheierea pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată, a găsit încheiere în redacție integrală. Însă, pentru a demonstra faptul că, a parvenit doar prima filă a încheierii instanței de apel, a solicitat Serviciului Tehnologii Informaționale și Securitate Cibernetică să verifice și să comunice despre conținutul fișierului atașat, prezentând suplimentar conținutul actului recepționat.

Cu trimitere la prevederile art.105 din Codul de procedură civilă, a opinat că, nu este suficient să ai dovada trimiterii actului, dar este obligatoriu să existe dovada recepției scrisorii de către destinatar. Actul transmis nu poate fi considerat comunicat dacă acesta nu a fost transmis integral, din care să rezulte natura și obiectului actului comunicat.

În aceste circumstanțe, odată ce încheierea instanței de apel din data de 19 septembrie 2023, în redacția integrală, nu a fost comunicată Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI”, și nici avocatului acesteia, dar abia la 25 septembrie 2023, a făcut cunoștință cu aceasta pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată. Astfel, în opinia sa, termenul de procedură cu privire la înlăturarea neajunsurilor nu poate fi calculat mai devreme decât de la data de 25 septembrie 2023.

Cererea de apel înaintată a fost restituită contrar prevederilor art.6 din CEDO, prin încălcarea dreptului la un proces echitabil, prin prisma încălcării principiului contradictorialității, prin admiterea unei erori a instanței de judecată. Or, citarea și comunicarea actelor de procedură reprezintă aspecte esențiale ale contradictorialității și implicit ale dreptului la apărare în procesul civil, pentru parte fiind esențial să cunoască existența procesului și actele de procedură întocmite, pentru a fi în măsură să-și construiască apărarea și să-și consolideze poziția procesuală. Iar, în scopul garantării și protejării principiului contradictorialității și, în special, faza de citare și comunicarea actelor de procedură, statul Republica Moldova a ratificat Convenția europeană a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, care prin art.6 garantează dreptul la un proces echitabil, iar principalul instrument la nivel național în apărarea acestui drept fiind principiului contradictorialității.

La 02 noiembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție, a expediat prin intermediul poștei terestre, în adresa intimă Eugenia Procopciuc, iar prin intermediul poștei electronice, în adresa avocatului Tudor Țurcanu, copia recursului declarat de Eugeniu Musteață, în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE – UNGHENI”, împotriva încheierii din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, pentru cunoștință (f.d.113). Însă, până la examinarea recursului, intimata Eugenia Procopciuc nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință la

recursul declarat de avocatul Eugeniu Musteață, în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI”.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a pronunțat încheierea contestată la 10 octombrie 2023, iar, prin intermediul poștei electronice, la 16 octombrie 2023, a fost notificată avocatului Eugeniu Musteață, care acționează în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE – UNGHENI”, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.107).

Prin urmare, recursul declarat la data de 23 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice, de către avocatul Musteață Eugeniu, în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI, împotriva încheierii din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

În conformitate cu art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând cererea de recurs, prin prisma argumentelor invocate de către recurentă și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin hotărârea din 12 mai 2023 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, s-a admis parțial acțiunea civilă depusă de Eugenia Procopciuc. S-a anulat ordinul nr. XX din XX octombrie XXX emis de pârât, cu privire la concedierea reclamantului, în măsură în care pârâtul nu a demonstrat că reclamantul a lipsit nemotivat de la lucru timp de 4 ore consecutive, cât timp (i) martorul a confirmat că graficul de lucru real al reclamantei nu coincide cu extrasul din tabelul de pontaj pe luna octombrie 2022; (ii) respectiv, reclamantul a lucrat în perioada 17 - 21 octombrie 2022 (luni - vineri), cu circa 11 ore pe zi, fiind încălcat art. 95 alin. (2) sau, după caz, art. 100 alin. (5) sau (6) din Codul muncii; (iii) inclusiv, durata repausului săptămânal neîntrerupt a fost mai mic de 42 de ore, fiind încălcat art. 109 alin. (4) din Codul muncii; (iv) mai mult, pârâtul nu a reușit să demonstreze că pârâtul a prestat o muncă în schimburi, fiind încălcat art. 101 alin. (4), (6) din Codul muncii; sau a fost atras la muncă suplimentară, fiind încălcat art. 104 alin. (4) și (5¹) din Codul muncii (v) în consecință, neprezentarea la lucru în ziua de repaus, care a fost anunțată lucrătoare cu încălcarea legislației muncii, nu reprezintă o „absență nemotivată”. S-a dispus că pârâtul Societatea pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI” trebuie să plătească reclamantului Eugenia Procopciuc suma bănească: a) cu titlu de despăgubire

pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale reclamantei, calculat de la data concedierii până la data pronunțării hotărârii judecătorești; b) cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 1 (unu) salariu mediu lunar al reclamantei; respinge restul sumei cerute, deoarece reclamantul nu a convins că suma prejudiciului cerut i-a restrâns într-un mod grav posibilitățile de viață socială (a fost angajat în altă parte); c) cu titlu de compensație suplimentară, în condițiile art. 90 alin. (4) din Codul muncii, în locul restabilirii reclamantului la locul de muncă deținut, în mărime de 3 salarii medii lunare ale reclamantului; respinge restul sumelor cerute, deoarece reclamantul nu a adus niciun argument pentru determinarea mărimii compensației de 5 salarii medii; d) cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 3 000 de lei; respinge restul sumei cerute, deoarece reclamantul nu a demonstrat caracterul rezonabil al cheltuielilor în măsura în care nu a prezentat o listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate raportat la timpul aferent acestora și costul lor, inclusiv nu s-a prezentat în pladoarii și acțiunea a fost admisă parțial. S-a obligat pârâtul să execute imediat hotărârea judecătorească în partea ce ține de plata: 1 (unu) salariu mediu pentru absență forțată de la lucru (în cazul compensației suplimentare). S-a dispus că pârâtul Societatea pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI” trebuie să plătească în bugetul de stat suma bănească în mărime de 350 de lei, pentru taxa de stat de a cărei plată a fost scutit reclamantul la depunerea cererii.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 15 mai 2023, avocatul Eugeniu Musteață, acționând în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI”, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 12 mai 2023 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea a unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În contextul normei de drept precitate, prin încheierea din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de apelantă și i s-a acordat un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii, pentru prezentarea cererii de apel motivate și achitarea taxei de stat în sumă de 262,50 de lei, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău (f.d.88-91).

Distinct, se reține că, încheierea din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de apelantă și i s-a acordat un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii, pentru prezentarea cererii de apel motivate și achitarea taxei de stat în sumă de 262,50 de lei, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău, a fost plasată pe Portalul Național al Instanțelor: www.instante.justice.md, în data de 19 septembrie 2023.

Potrivit extrasului din poșta electronică de expediere a actului judecătoresc din 22 septembrie 2023, ora 11:18, Curtea de Apel Chișinău a remis la adresa electronică a avocatului care acționează în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI”, e-mail: eugeniu.musteata777@gmail.com, copia încheierii din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 92)

De asemenea, este de remarcat faptul că în speță, termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor a început să curgă la 23 septembrie 2023, ziua imediat următoare a zilei în care a fost expediată încheierea care impunea la un anumit comportament procedural și a expirat la 02 octombrie 2023, inclusiv (zi de luni).

Astfel, în termenul indicat de instanța de apel până la 02 octombrie 2023, avocatul Eugeniu Musteață, care acționează în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE – UNGHENI”, nu a prezentat cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat la depunerea apelului, prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău, mun. Chișinău, str. Teilor nr.4.

La 04 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.99), avocatul Eugeniu Musteață, care acționează în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI”, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 12 mai 2023 a Judecătoriei Ungheni, și dovada de plată a taxei de stat în cuantum de 263 de lei (f.d.94-101).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Drept urmare, prin încheierea din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Eugeniu Musteață, în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE – UNGHENI”, împotriva hotărârii din 12 mai 2023 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, din motivul neînlăturării, în termenul stabilit, a neajunsurilor indicate în încheierea din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d.102-106).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel, având în vedere neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Din norma de drept menționată rezultă că, în cazul în care instanța de judecată a stabilit data până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în recursul declarat, recurentul a relevat că, încheierea instanței de apel din 19 septembrie 2023, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost expediată la adresa electronică de e-mail a avocatului la data de 22 septembrie 2023, însă, nu i-a fost comunicată integral, iar despre conținutul integral al acesteia a aflat la data de 25 septembrie 2023, drept urmare a vizualizării poștei electronice și verificării Portalului Național al Instanțelor de Judecată, astfel, în opinia sa, termenul urmează a fi calculat din data de 25 septembrie 2023.

În confirmarea aspectului necomunicării de către instanța de apel a actului integral, a prezentat suplimentar răspunsul Serviciului Tehnologii Informaționale și Securitate Cibernetică.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează prevederile art. 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătorească, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Cu referire la alegația avocatului recurentului precum că, încheierea nu i-a fost comunicată integral la 22 septembrie 2023, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, deși, însăși partea recurentă indică despre recepționarea actului judecătorească în format neintegral, nu a adresat instanței de apel o cerere în acest sens, precum nici nu a solicitat comunicarea repetată a actului judecătorească și/sau, după caz, prelungirea termenului de procedură.

Or, în temeiul art. 115 din Codul de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.

Mai mult, avocatul recurente a afirmat că a luat cunoștință de încheierea integrală din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, la data de 25 septembrie 2023, verificând Portalul Național al Instanțelor de Judecată.

În atare circumstanțe, sunt irelevante argumentele avocatului recurentului aduse la acest aspect, în situația în care instanța de apel a întreprins măsurile necesare în respectarea prevederilor legale de a comunica actul de procedură părții apelante la adresa electronică.

Chiar și în condițiile necomunicării integrale a actului judecătoresc, partea recurentă recepționând o parte a acestuia, cunoștea despre existența unei încheieri datate cu 19 septembrie 2023 emisă la soluționarea chestiunii punerii pe rol a cererii de apel depuse, având în vedere recepționarea primei pagini din actul judecătoresc emis, însă nu a informat instanța de apel despre acest fapt.

Referitor la argumentul avocatului recurentului precum că, nu este suficient să ai dovada trimiterii actului, dar este obligatoriu să existe dovada recepției scrisorii de către destinatar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul generat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul enunțat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități. Altfel spus, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră relevantă obligația părților de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale în virtutea prevederilor art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă. Odată inițiind procedura de apel, apelantul urmează să se intereseze periodic de soarta dosarului. Părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc, în plus, pornită la cererea de apel depusă de avocatul Eugeniu Musteață, în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI”.

De altfel, deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelantului de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 din Codul de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelantul înregistrând inițial apelul nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, a eludat de a se conforma normelor procedurale și de a depune în termenul acordat de instanță cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, având în vedere natura litigiului.

În temeiul art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, partea recurentă cunoștea despre neajunsurile admise la depunerea cererii de apel, în condițiile în care a luat cunoștință cu încheierea integrală a instanței de apel la 25 septembrie 2023, având suficient termen de a se conforma indicațiilor instanței de apel. De altfel, recurentul nu a fost lipsit de dreptul de a solicita prelungirea termenului de procedură, ceea ce nu s-a făcut la caz.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind nejustificate alegațiile avocatului recurente precum că, încheierea instanței de apel nu a fost comunicat integral avocatului și nici Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI” și, respectiv, termenul de procedură nu poate fi calculat decât începând cu 25 septembrie 2023. Or, partea apelantă nici nu a informat instanța de apel despre comunicarea actului judecătoresc în format incomplet.

Drept urmare, instanța de apel justificat a conchis că termenul pentru executarea indicațiilor și anume prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat a expirat la 02 octombrie 2023, iar alegațiile părții recurente nu pot determina prelungirea acestuia, în situația în care nu a solicitat instanței de apel comunicarea repetată a actului judecătoresc sau, după caz, prelungirea termenului de procedură.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că, apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, recurentul și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul acordat de instanță.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul declarat de avocatul Musteață Eugeniu, în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI”, împotriva încheierii din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Eugeniu Musteață, în interesele Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE - UNGHENI”.

Se menține încheierea din 10 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Eugenia Procopciuc împotriva Societății pe Acțiuni pentru Producerea Covoarelor „COVOARE-UNGHENI” cu privire la anularea ordinului de concediere, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la lucru, repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi